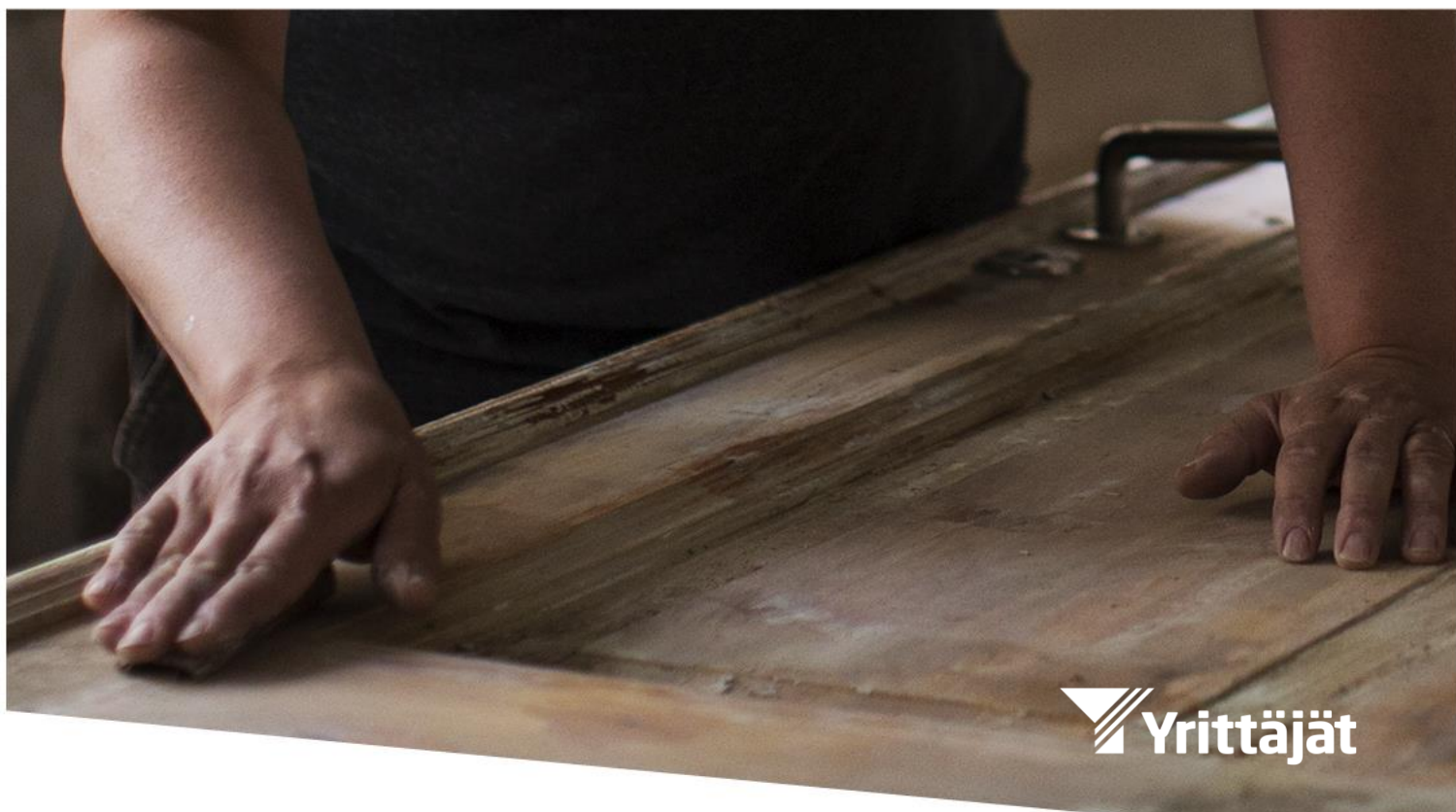

Pk-yrittäjäbarometri, kevät 2016

Alueraportti, Varsinais-Suomi

Esipuhe

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

Valtakunnallisessa raportissa tuloksia käsitellään koko pk-sektorin näkökulmasta ja myös päätoimialoittain teollisuuteen, rakentamiseen, kauppaan ja palveluihin jaoteltuna. Alueraporteissa kehitystä verrataan erityisesti kyseisen alueen yritysten ja koko maan välillä.

Kevään 2016 Pk-yritysbarometri perustuu 6004 pk-yrityksen edustajan vastauksiin. Se kuvaa siten kattavasti suomalaisten pk-yritysten käsityksiä taloudellisen toimintaympäristön muutoksista sekä yritysten liiketoimintaan ja kehitysnäkymiin vaikuttavista tekijöistä.

Tässä raportissa tarkastellaan pk-yritysten suhdanneodotuksia, kasvua ja uudistumista, kansainvälistymistä, työllistämisen esteitä ja sopeuttamista sekä rahoitusta. Ajankohtaisilla kysymyksillä on tällä kertaa selvitetty digitaalisuutta liiketoiminnassa.

Tiivistelmä

Suhdannenäkymät

Suomen pk-yritysten odotukset lähiajan yleisistä suhdannenäkymistä ovat jatkuneet positiivisina syksystä 2015. Koko maan pk-yrityksistä 32 % arvioi suhdanteiden paranevan ja 16 % huononevan. Saldoluku on nyt +15 kun se edellisellä mittauskierroksella oli +9. Myös Varsinais-Suomen alueella suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on noussut syksystä 2015 (+15 => +19).

Varsinais-Suomen alueen suhdannenäkymät henkilökunnan määrän suhteen ovat myös hieman positiivisemmat kuin syksyllä 2015. Alueen pk-yritysten edustajista 20 % arvioi henkilökunnan määrän olevan vuoden kuluttua tämän hetkistä suurempi ja 10 % arvioi henkilökunnan määrän olevan pienempi, saldoluvuksi muodostuu +11 (syksyllä 2015 +9). Koko maassa näkymät ovat myös kohentuneet syksystä saldoluvun ollessa nyt +9 (syksyllä 2015 +4).

Kasvuhakuisuus ja uusiutuminen

Koko maan pk-yrityksissä on mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä sekä asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä lähes yhtä paljon (36 % ja 34 %). Yritystoiminnan loppumista ennakoi 3 % pk-yrityksistä. Varsinais-Suomen alueella on saman verran kasvua mahdollisuuksien mukaan hakevia pk-yrityksistä (34 %) ja asemansa säilyttämään pyrkiviä yrityksiä (34 %). Yritystoiminnan loppumista alueella ennakoi 3 % vastaajista. Investoinnit ja henkilöstön koulutus ovat koko maan ja Varsinais-Suomen pk-yrityksissä eniten käytettyjä uusiutumiseen liittyviä toimia.

Työllistämisen esteet ja sopeuttaminen

Työn sivukulut ja kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus ovat koko maan ja Varsinais-Suomen alueen merkittävimmät työllistämisen esteet. Koko maan kuten myös alueen pk-yrityksistä noin joka neljäs on ryhtynyt sopeuttamistoimenpiteisiin ja joka kymmenes suunnittelee sopeuttamista nykyisen suhdannetilanteen vuoksi. Työaikajärjestelyt ja lomautukset ovat koko maassa ja alueella yleisimmät toteutetut tai harkinnassa olevat sopeuttamistoimet.

Kansainvälistyminen ja digitaalisuus liiketoiminnassa

Vientiä tai liiketoimintaa on koko maassa 20 prosentilla ja Varsinais-Suomessa 16 prosentilla pk-yrityksistä. Näistä suoraa vientiä on kolmella viidestä. Pk-yritykset koko maassa ja myös Varsinais-Suomen alueella hyödyntävät tai käyttävät digitaalisista työkaluista ja palveluista eniten yrityksen omia kotisivuja ja sosiaalista mediaa.

Sisällys

ESIPUHE.....	2
TIIVISTELMÄ	3
SISÄLLYS	4
1. JOHDANTO	5
1.1 Barometri.....	5
1.2 Aineisto	6
2. YRITYSTEN OSUUDET TOIMIALOILLA.....	7
3. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS	8
4. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT	9
5. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS JA UUSIUTUMINEN.....	12
6. PK-YRITYSTEN KANSAINVÄLISTYMINEN	14
7. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN ESTEET	16
8. PK-YRITYSTEN SOPEUTTAMISTOIMENPITEET.....	17
9. PK-YRITYSTEN RAHOITUS.....	18
10. DIGITAALISUUS LIIKETOIMINNASSA	21
11. KOTOUTTAMINEN.....	23
SUOMEN YRITTÄJIEN JA ALUEJÄRJESTÖJEN YHTEYSTIEDOT	24
FINNVERA OYJ:N JA TOIMIPISTEIDEN YHTEYSTIEDOT.....	25
TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA ELY-KESKUSTEN YHTEYSTIEDOT	26

Suomen Yrittäjät: Pk-yritysbarometri, kevät 2016, alueraportti

Julkaisija

Suomen Yrittäjät
PL 999, 00100 HELSINKI
puhelin 09 229 221
toimisto@yrittajat.fi
www.yrittajat.fi

Pk-yritysbarometri, kevät 2016

Alueraportti, Varsinais-Suomi

1. JOHDANTO

Suomen Yrittäjät, Finnvera Oyj sekä työ- ja elinkeinoministeriö tekevät yhteistyössä pienten ja keskisuurten yritysten toimintaa ja taloudellista toimintaympäristöä kuvaavan Pk-yritysbarometrin kaksi kertaa vuodessa. Barometri julkistetaan sekä valtakunnallisena että alueellisina raporteina.

1.1 Barometri

Pk-yritysbarometrissä on selvitetty suomalaisten pk-yritysten mielikuvia yleisestä suhdannekehityksestä ja oman yrityksen taloudellisesta kehityksestä. Lisäksi on tiedusteltu muun muassa yrityksen kasvuun, kansainvälistymiseen ja rahoitukseen liittyvistä tekijöistä.

Otantalähteenä on käytetty Tilastokeskuksen toimialaluokitusta TOL 2010, Taloustutkimuksen väliaikaista markkinointirekisteriä sekä Suomen Yrittäjien jäsenrekisteriä, joista otanta on tehty kiintiöidyllä satunnaisotannalla. Otoksessa on kiintiöity yritysten toimiala, kokoluokka ja sijainti.

Vastaajajoukon muodostaa 6004 kohderyhmän vaatimukset täyttävää pk-yrityksen edustajaa. Tiedonkeruumenetelmänä on käytetty internetkyselyä. Vastaajat kutsuttiin kyselyyn sähköpostitse tai puhelimitse joulukuun 2015 ja tammikuun 2016 välisenä aikana. Seuraavalla sivulla on esitetty taustatietoja alueen vastaajista. Tutkimuksen on toteuttanut Taloustutkimus Oy Suomen Yrittäjien, Finnvera Oyj:n sekä työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta.

Tutkimusprojektista ovat vastanneet Taloustutkimus Oy:ssä tutkimusjohtaja Pasi Huovinen ja tutkimuspäällikkö Jyrki Kärpänoja. Suomen Yrittäjissä tutkimusprojektista on vastannut ekonomisti Petri Malinen, Finnvera Oyj:ssä viestintäjohtaja Tarja Svartström sekä työ- ja elinkeinoministeriössä kehittämispäällikkö Esa Tikkanen.

- 1) Raportin alueelliset viittaukset tarkoittavat pääsääntöisesti Suomen Yrittäjien mukaista aluejakoa. Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla maakuntajaosta on poikettu (Helsinki, Pääkaupunkiseutu ja muu Uusimaa).
- 2) Lisäksi tutkimusaineistosta tehdään raportit Hämeen, Kaakkois-Suomen, Pohjanmaan ja Uudenmaan ELY-alueille sekä Keski-Pohjanmaan Yrittäjien alueelle. Lisäksi uusina alueina vuonna 2011 mukaan tulivat Espoo ja Vantaa.
- 3) Helsingin, Pääkaupunkiseudun ja Uudenmaan aikasarjoissa ja kuvioissa olevat luvut ovat vuoden 1999 syksyyn asti koko Uudenmaan alueen lukuja. Pohjanmaan raportissa luvut ovat vuoden 2006 syksyyn asti Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan rannikon yhteisiä lukuja.
- 4) Tutkimustuloksissa esiintyy muutamissa kohdissa käsite 'saldoluku'. Se kuvaa kyseisten kysymysten kohdalla positiivisista ja negatiivisista vastauksista laskettua prosenttilukujen erotusta. Esimerkiksi: Pk-yritysten yleiset suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana paranee 39,4 %, huononee 8,6 % saldoluku = + 30,8 % -31 % HUOM. kaikissa laskelmissa käytetään tarkkoja, pyöristämättömiä lukuja, vaikka raportissa luvut esitetään kokonaisina ilman desimaaleja.

1.2 Aineisto

Seuraavassa taulukossa on esitetty painottamattomat taustatietojakaumat haastatelluista Varsinais-Suomen alueen yrityksistä. Tutkimustuloksissa aineisto on painotettu vastaamaan yritysten todellista toimiala- ja aluejakaumaa. Painotettua otoskokoa käytetään laskentaperusteena, koska tällöin otoksen perusteella lasketut tulokset voidaan yleistää koskemaan koko tutkimuskohteena olevaa pk-sektoria.

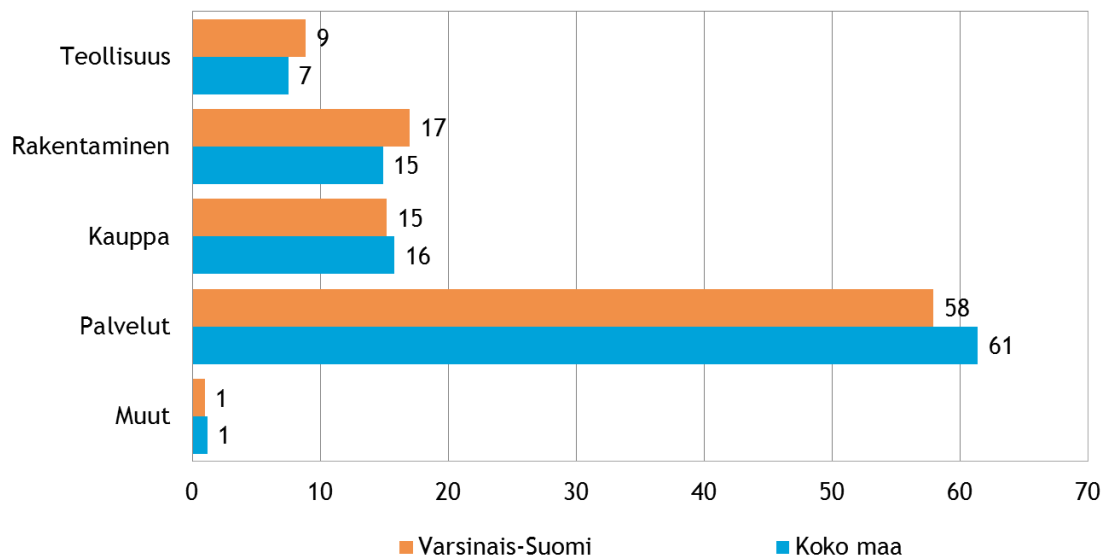
Taulukko 1. Taustatietoja alueelta haastatelluista yrityksistä

		n=	%
Alue	Varsinais-Suomi	488	100
Päätoimiala	Teollisuus	77	16
	Rakentaminen	71	15
	Kauppa	78	16
	Palvelut	262	54
Liikevaihto vuonna 2015	alle 0,2 miljoonaa euroa	227	47
	0,2-0,49 miljoonaa euroa	83	17
	0,5-0,99 miljoonaa euroa	55	11
	1,0-1,49 miljoonaa euroa	36	7
	1,5-1,99 miljoonaa euroa	19	4
	2,0-4,99 miljoonaa euroa	35	7
	5 miljoonaa euroa tai yli	28	6
Yrityksen kasvuhakuisuus	Voimakkaasti kasvuhakuiset	46	9
	Kasvuhakuiset	164	34
	Asemansa säilyttäjät	160	33
	Ei kasvutavoitteita	97	20
	Toimintansa lopettavat	18	4
Yrityksellä vientitoimintaa	Kyllä	111	23
	Ei	377	77
Yrityksen perustamisvuosi	Ennen 1990	126	26
	1990-1999	108	22
	2000-2009	136	28
	2010-	114	23

2. YRITYSTEN OSUDET TOIMIALOILLA

Suomessa oli 280 697 yritystä [1] vuonna 2014. Näistä yrityksistä noin 26 609 toimi Varsinais-Suomen alueella. Koko maassa palvelualan yrityksiä oli 61 %, kaupan 16 %, rakentamisen 15 % ja teollisuudenalan yrityksiä 7 %. Varsinais-Suomen alueella oli palvelu-alaan kuuluvia yrityksiä koko maata suhteellisesti hieman vähemmän, 58 %. Teollisuuden, rakentamisen ja kaupan alojen yrityksiä alueella oli lähes saman verran kuin koko maassa.

Kuva 1. Yritysten osuudet eri toimialoilla, %

1. Lähde: Tilastokeskus: Yritys- ja toimipaikkarekisteri, pl. toimiala A. maa-, metsä- ja kalatalous

3. YRITYKSET JA TYÖLLISYYS

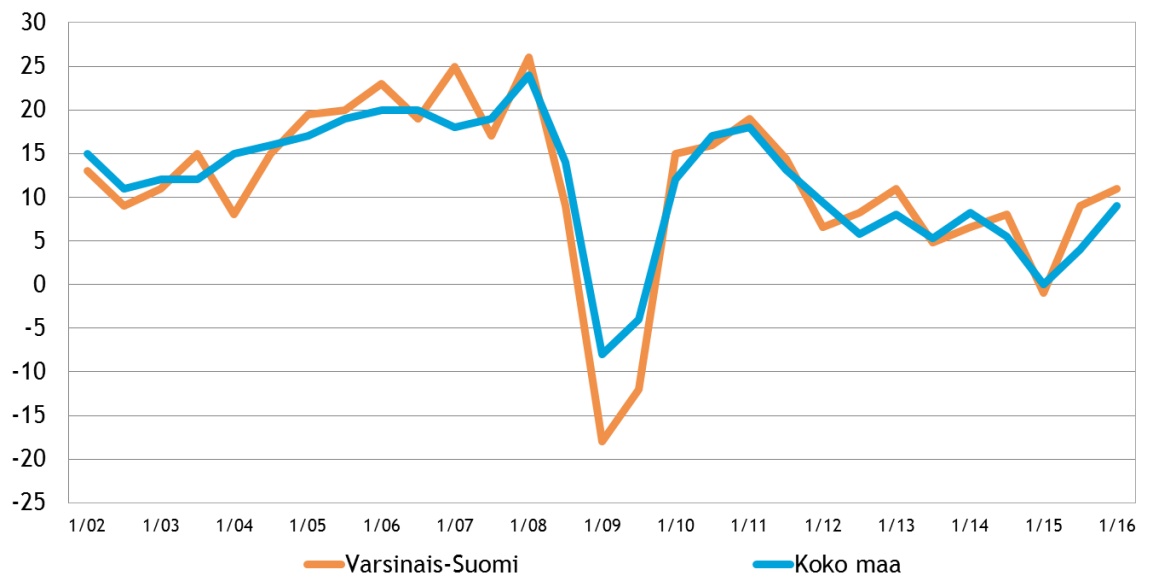
Tilastokeskuksen työvoimatiedustelun [2] mukaan koko maan työllisten määrä oli 2 402 000 henkeä marraskuussa 2015. Lukema on 20 000 vähemmän kuin vuotta aikaisemmin vastaavana ajankohtana. Palkansaajia oli saman verran ja yrittäjä hieman vähemmän kuin aiemmin. Koko maan työttömyysaste oli 8,2 % [2] marraskuussa 2015 eli saman verran kuin vuotta aiemmin. Varsinais-Suomen alueella työskenteli vuoden 2015 neljännellä neljänneksellä yhteensä 201 000 henkilöä [3] työttömyysasteen ollessa 10,3 % [4]. Työttömyysaste on noussut alueella 0,3 prosenttiyksikköä vuoden 2014 vastaavaan ajankohtaan verrattuna [4].

Taulukko 2. Pk-yritysten suhdannenäkymät henkilökunnan määrän osalta seuraavan vuoden kuluttua, %

	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Varsinais-Suomi	20	70	10	11
Koko maa	18	72	10	9

Pk-yritysbarometrin vastaajista 18 % arvioi henkilökunnan määrän kasvavan seuraavan vuoden kuluttua ja joka kymmenes arvioi henkilökunnan määrän pienentyvän. Saldoluksi muodostuu +9. Varsinais-Suomen alueella saldoluku on kaksi prosenttiyksikköä suurempi, +11. Alueella odotukset ovat siten henkilökunnan määrän osalta hieman myönteisemmät kuin koko maassa ja myös hieman positiivisemmat kuin viime syksynä.

Kuva 2. Henkilökunnan määrän muutosodotukset seuraavan vuoden aikana, saldo-luku (%)

2. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2016, tammikuu

3. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2016, liitetaulukko 31. Työlliset maakunnittain

4. Lähde: Tilastokeskus: Työvoimatutkimus 2016, liitetaulukko 43. Työttömyysaste maakunnittain

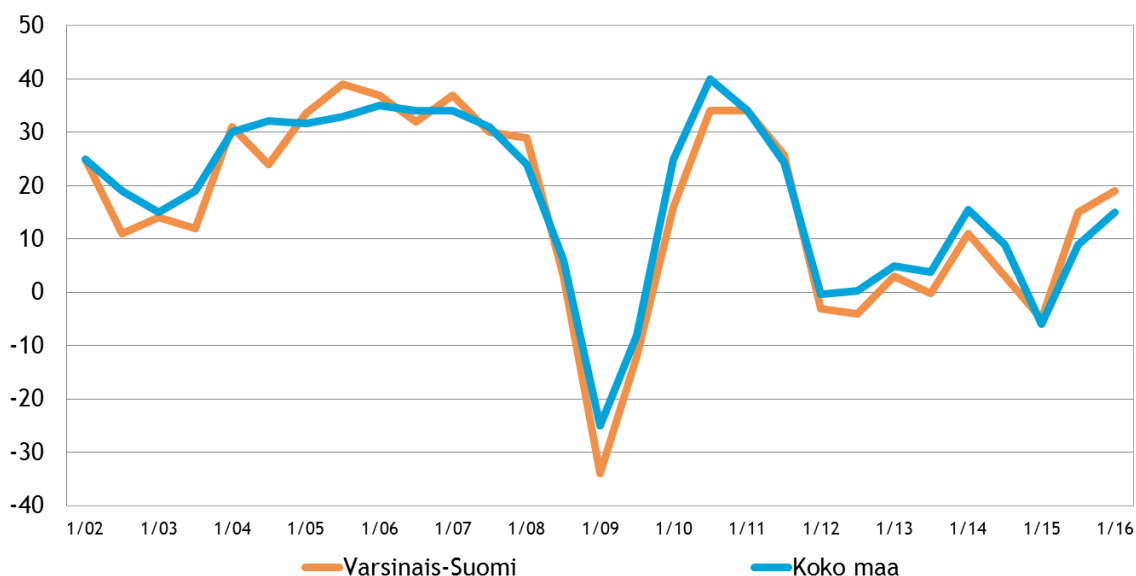
4. PK-YRITYSTEN SUHDANNENÄKYMÄT

Pk-yritysten suhdannenäkymiä kuvaavan saldoluvun (+15) kehitys on jatkunut positiivisena syksystä 2015. Noin puolet (52 %) koko maan pk-yrityksistä arvioi suhdanteiden pysyvän ennallaan lähimmän vuoden aikana. Pk-yrityksistä kolmasosa (32 %) arvioi suhdanteiden paranevan ja 16 % huononevan. Varsinais-Suomen alueella suhdannenäkymiä kuvaava saldoluku on noussut syksystä 2015 4 prosenttiyksikköä, ollen nyt +19. Ennallaan suhdanteiden arvioi pysyvän hieman pienempi määrä kuin viime syksynä eli 49 % alueen pk-yrityksistä.

Taulukko 3. Pk-yritysten suhdannenäkymät oman yrityksen kannalta lähimmän vuoden aikana, %

	Paranee	Pysyy ennallaan	Huononee	Saldoluku
Varsinais-Suomi	35	49	16	19
Koko maa	32	52	16	15

Kuva 3. Yleiset suhdannenäkymät lähimmän vuoden aikana, saldoluku (%)

Taulukko 4. Pk-yritysten odotukset tutkimuksen eri osa-alueiden kehityksestä seuraavan vuoden kuluttua, %

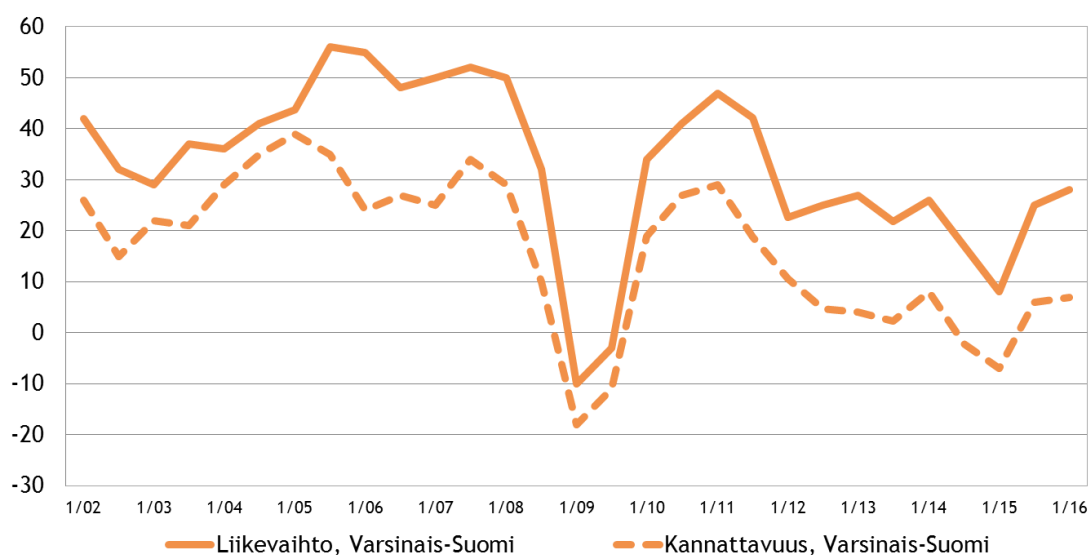
	Suurempi	Yhtä suuri	Pienempi	Saldoluku
Liikevaihto				
Varsinais-Suomi	45	39	16	28
Koko maa	44	39	16	28
Investointien arvo				
Varsinais-Suomi	19	54	27	-8
Koko maa	18	56	26	-7
Viennin arvo				
Varsinais-Suomi	14	71	15	-1
Koko maa	16	70	14	2
Tuonnin arvo				
Varsinais-Suomi	15	72	14	1
Koko maa	13	73	14	-1
Palkkakustannukset henkilöä kohden				
Varsinais-Suomi	34	57	8	26
Koko maa	34	58	8	25
Materiaalien hinnat				
Varsinais-Suomi	43	53	4	38
Koko maa	37	57	6	32
Lopputuotteiden tai palveluiden hinnat				
Varsinais-Suomi	32	62	6	26
Koko maa	32	60	7	25
Kannattavuus				
Varsinais-Suomi	29	50	22	7
Koko maa	32	46	21	11
Vakavaraisuus				
Varsinais-Suomi	31	59	11	20
Koko maa	31	55	13	18
Innovaatiot, tuotannon tai tuotteiden kehitys				
Varsinais-Suomi	32	57	11	21
Koko maa	31	58	11	21
Tilausten määrä				
Varsinais-Suomi	42	43	15	27
Koko maa	40	43	17	23
Kapasiteetin käyttöaste				
Varsinais-Suomi	40	51	9	31
Koko maa	39	46	15	25

Eri osatekijöiden suhdanteita arvioitaessa materiaalien hintojen nousuun uskotaan koko maassa saldoluvun (+32) perusteella yleisimmin. Myös palkkakustannusten, lopputuotteiden tai palvelujen hintojen nousuun sekä liikevaihdon kasvuun uskovia on selvästi enemmän kuin niiden laskuun uskovia. Investointien arvon uskotaan vielä laskevan ensi vuonna (saldoluku -7), mutta kuitenkin hieman maltillisemmin kuin viime syksynä (saldoluku-13).

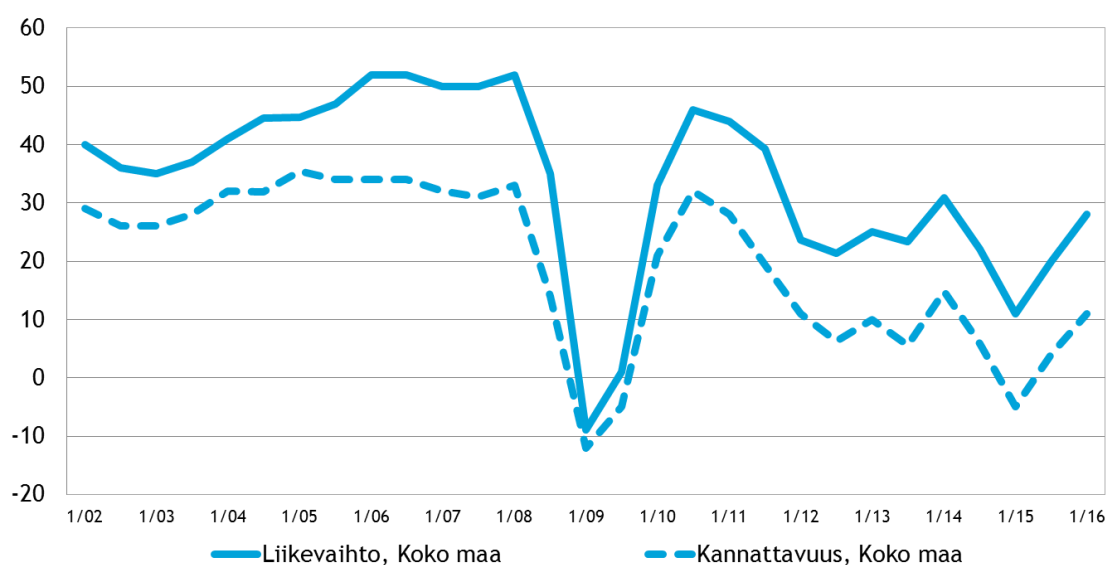
Myös Varsinais-Suomen alueella materiaalien hintojen nousuun uskotaan vahvimmin saldoluvun ollessa +38. Seuraavaksi vahvimmat odotukset alueella kohdistuvat kapasiteetin käyttöasteen nousuun (saldoluku +31) ja liikevaihdon kasvuun (saldoluku +28).

Kuvassa 4 on esitetty pk-yritysten liikevaihdon ja kannattavuuden suhdannenäkymien kehittyminen alueella ja kuvassa 5 koko maassa. Alueella odotukset kannattavuuden kehityksestä ovat samalla tasolla kuin syksyllä 2015.

Kuva 4. Alueen suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

Kuva 5. Koko maan suhdannenäkymät seuraavan vuoden aikana, saldoluku (%)

5. PK-YRITYSTEN KASVUHAKUISUUS JA UUSIUTUMINEN

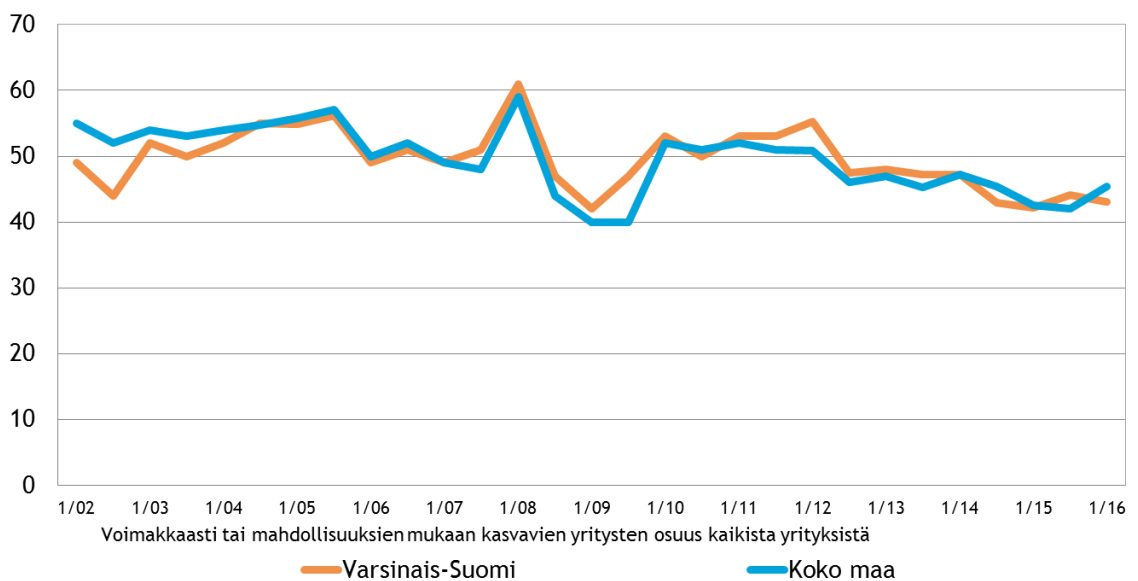
Taulukko 5. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, %

	Voimakkaasti kasvuhakuiset	Kasvuhakuiset	Asemansa säilyttäjät	Ei kasvutavoitteita	Toimintansa lopettavat
Varsinais-Suomi	9	34	34	20	3
Koko maa	9	36	34	18	3

Koko maan pk-yrityksissä on eniten ja lähes yhtä paljon mahdollisuuksien mukaan kasvamaan pyrkiviä sekä asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksiä (36 % ja 34 %). Yritystoiminnan loppumista ennakoi 3 % pk-yrityksistä. Varsinais-Suomen alueella on yhtä paljon kasvua mahdollisuuksien mukaan hakevista pk-yrityksistä ja asemansa säilyttämään pyrkiviä pk-yrityksistä (34 %). Yritystoiminnan loppumista alueella ennakoi vastaava määrä kuin viime syksynä eli 3 % vastaajista.

Koko maassa voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten yhteenlaskettu osuus on hieman suurempi kuin syksyllä 2015. Alueella voimakkaasti ja mahdollisuuksien mukaan kasvavien pk-yritysten osuus on vastaava kuin syksystä 2015.

Kuva 6. Pk-yritysten kasvuhakuisuus, %

Investoinnit ja henkilöstön koulutus ovat koko maan ja Varsinais-Suomen alueen pk-yrityksissä eniten käytettyjä uusiutumiseen liittyviä toimia.

Taulukko 6. Pk-yritysten tekemät uusiutumistoimet viimeisten 12 kk:n aikana, % */

	Varsinais-Suomi	Koko maa
Investoinnit	77	77
Uuden henkilöstön palkkaaminen	39	35
Henkilöstön koulutus	57	56
Uusien tuotteiden tai palveluiden lanseeraaminen	38	38
Laajentuminen uusille markkinoille	27	27
Uusien teknologioiden käyttöönotto	19	24
Uusien liiketoimintamallien käyttöönotto	20	24
Toiminnan laajentaminen uusille toimialoille	18	18

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

6. PK-YRITYSTEN KANSAINVÄLISTYMINEN

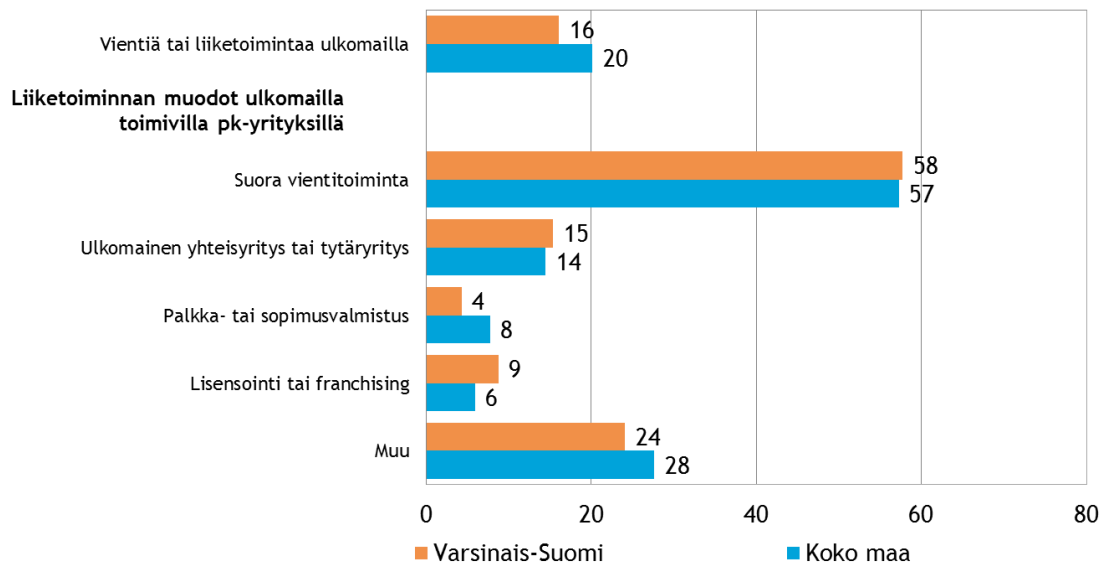
Koko maan pk-yrityksistä 17 prosentilla ja Varsinais-Suomen alueella 15 prosentilla on suoraa tuontitoimintaa.

Taulukko 7. Tuontiyritysten osuus, % pk-yrityksistä

	Varsinais-Suomi	Koko maa
Suoraa tuontitoimintaa	15	17

Joka viidennellä koko maan ja 16 prosentilla Varsinais-Suomen pk-yrityksistä on vientiä tai liiketoimintaa ulkomailla. Koko maan ja alueen pk-yrityksissä suoraa vientiä on näistä noin kolmella viidestä.

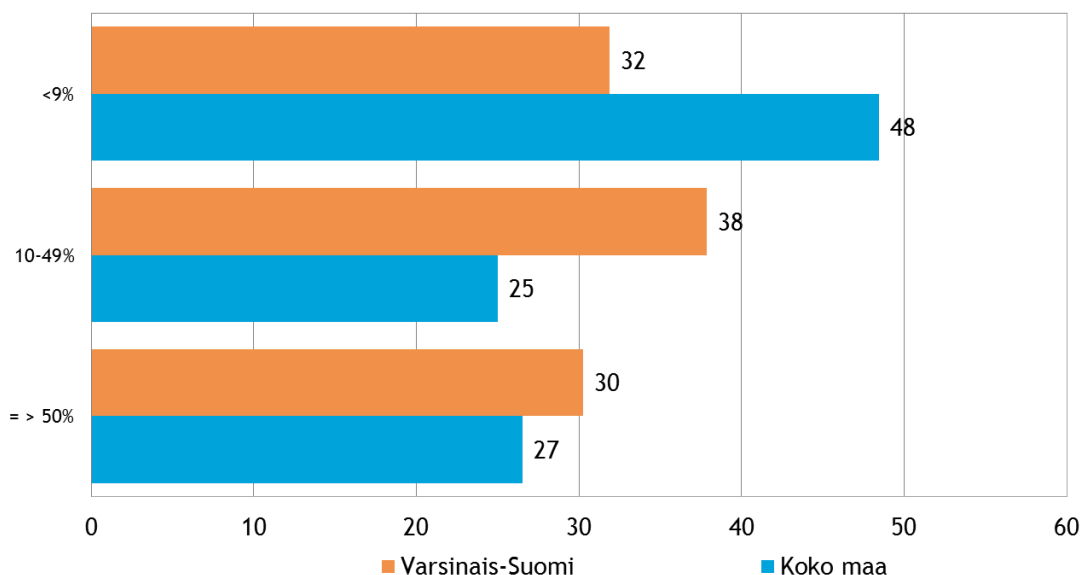
Kuva 7. Pk-yritysten toiminta ulkomailla, % yrityksistä

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

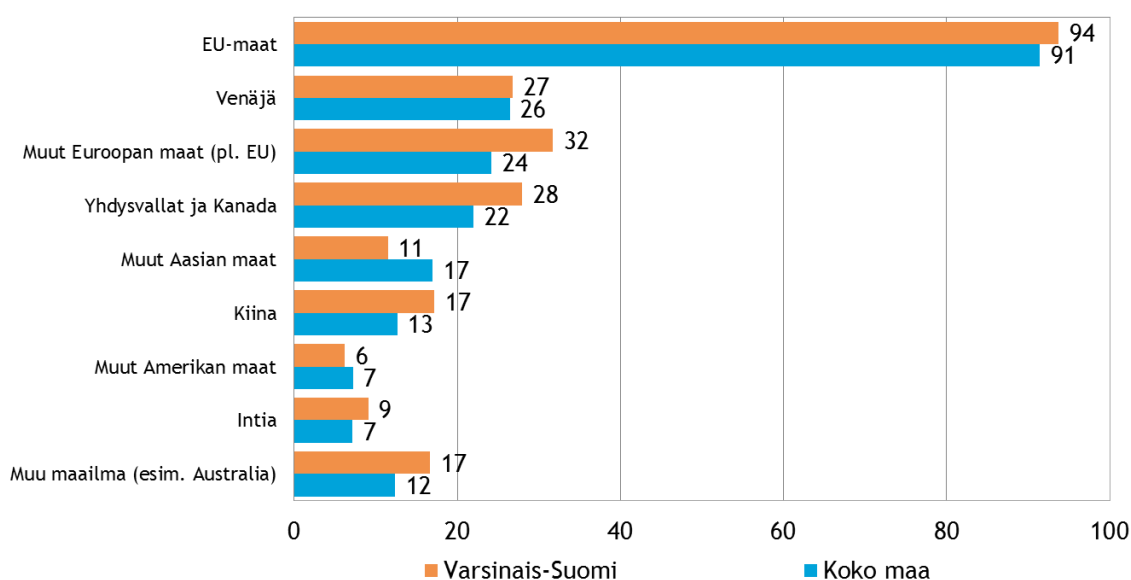
Noin puolella koko maan ja kolmasosalla alueen suoraa vientitoimintaa harjoittavista pk-yrityksistä viennin osuus kokonaisliikevaihdosta on alle 9 %.

Kuva 8. Viennin osuus suoraa vientitoimintaa harjoittavien yritysten kokonaisliikevaihdosta vuonna 2015, % yrityksistä

EU-maat ovat Suomen (91 %) sekä Varsinais-Suomen (94 %) pk-yritysten selvästi yleisimmät markkina-alueet ulkomailla.

Kuva 9. Yritysten markkina-alueet ulkomailla, % yrityksistä, joilla on toimintaa ulkomailla

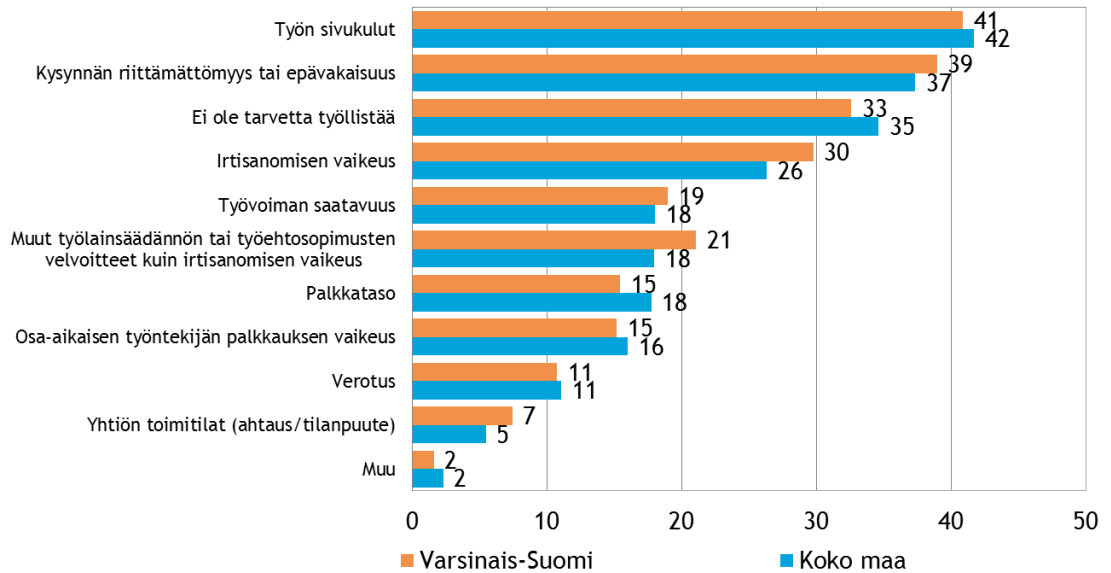

* / Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

7. PK-YRITYSTEN TYÖLLISTÄMISEN ESTEET

Koko maan ja Varsinais-Suomen alueen pk-yrityksistä noin joka kolmannella ei ole tarvetta työllistää. Työn sivukulut ja kysynnän riittämättömyys tai epävakaisuus nousevat koko maassa ja alueella suurimmiksi työllistämisen esteiksi.

Kuva 10. Yrityksen merkittävin työllistämisen este, %

8. PK-YRITYSTEN SOPEUTTAMISTOIMENPITEET

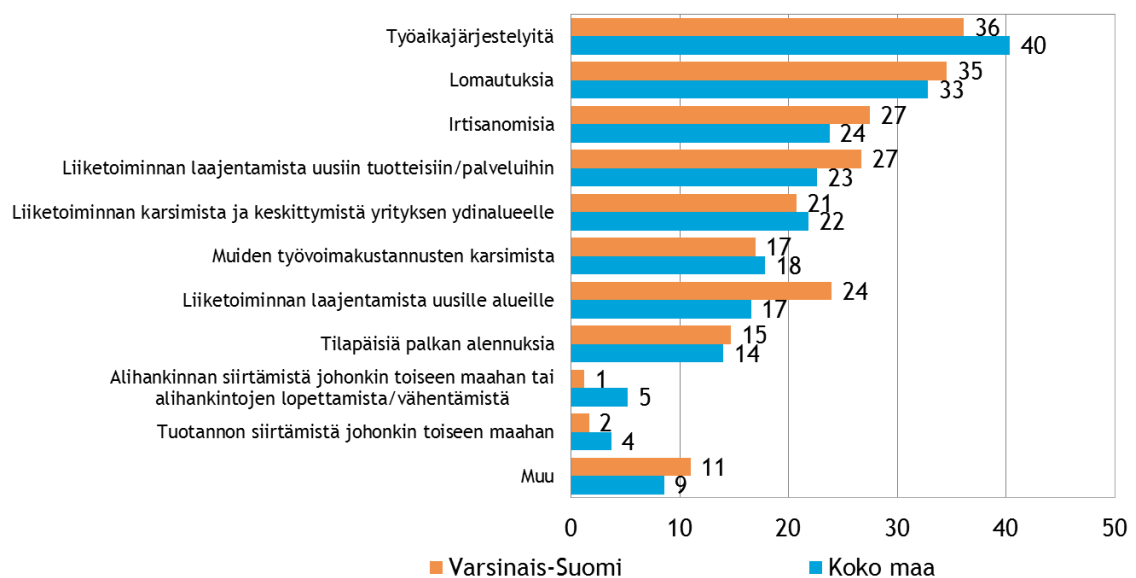
Taulukko 8. Pk-yritysten tarve sopeuttaa toimintaansa suhdannetilanteen vuoksi, %

	Ei tarvetta sopeuttaa	Tehnyt sopeuttamistoimia	Suunnittelemassa sopeuttamistoimia
Varsinais-Suomi	64	24	12
Koko maa	62	28	10

Koko maan pk-yrityksistä noin joka neljäs on ryhtynyt sopeuttamistoimenpiteisiin ja joka kymmenes suunnittelee sopeuttamista nykyisen suhdannetilanteen vuoksi. Varsinais-Suomen pk-yrityksistä osuudet ovat lähes samansuuruiset. Kevään 2015 tilanteeseen verrattuna etenkin alueella aiempaa harvempi pk-yritys on ryhtynyt sopeuttamistoimenpiteisiin nykyisen suhdannetilanteen vuoksi.

Työaikajärjestelyt ja lomautukset ovat koko maassa ja Varsinais-Suomen alueella yleisimmät toteutetut tai harkinnassa olevat sopeutustoimet.

Kuva 11. Pk-yritysten tekemät ja suunnittelemat sopeuttamistoimet, % pk-yrityksistä, jotka ovat tehneet tai suunnittelevat tekevänsä toimia */

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

9. PK-YRITYSTEN RAHOITUS

Koko maan pk-yrityksistä 16 prosentilla ja Varsinais-Suomessa hieman useammalla on ollut maksuvaikeuksia viimeisen kolmen kuukauden aikana. Maksuvaikeuksia kokeneita on hieman vähemmän kuin syksyllä 2015.

Taulukko 9. Onko yrityksellänne ollut maksuvaikeuksia viimeisen 3 kuukauden aikana?, %

	Ei	Kyllä
Varsinais-Suomi	82	18
Koko maa	84	16

Pk-yritysten pääpankkina on koko maassa joko Osuuspankki (41 %) tai Nordea (33 %). Varsinais-Suomen alueella pääpankkina on useimmiten Osuuspankki.

Taulukko 10. Yrityksen pääpankki, %

	Varsinais-Suomi	Koko maa
Nordea	26	33
Osuuspankki	48	41
Paikallisosuuspankki	5	4
Danske Bank	5	7
Säästöpankki	11	8
Handelsbanken	1	2
Muu	3	5

Koko maan ja alueen pk-yrityksistä vajaa puolet on ottanut lainaa rahoituslaitoksilta. Määrät vastaavat viime syksyn tilannetta.

Taulukko 11. Onko yrityksellänne lainaa rahoituslaitoksilta?, %

	Ei	Kyllä
Varsinais-Suomi	54	46
Koko maa	54	46

Koko maan pk-yrityksistä 29 % ja alueen pk-yrityksistä 27 % oli ottanut ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kuukauden aikana. Koko maassa ulkopuolista rahoitusta ottaneista 65 % on ottanut rahoitusta pankista. Alueella vastaava luku on 64 %.

Taulukko 12. Oletteko ottaneet ulkopuolista rahoitusta viimeisten 12 kk:n aikana?, %

	Ei	Kyllä
Varsinais-Suomi	73	27
Koko maa	71	29

Taulukko 13. Mistä olette ottaneet rahoitusta?, %

	Varsinais-Suomi	Koko maa
Pankista	64	65
Rahoitusyhtiöstä	28	27
Vakuutusyhtiöstä tai eläkevakuutusyhtiöstä	1	1
Yksityisestä pääomasijoitusyhtiöstä	2	3
Bisnesenkeltä eli yksityiseltä henkilösijoittajalta	7	6
Finnverasta	10	14
Teokesistä	3	4
ELY-keskuksista	3	3
Pääomasijoituksia Teollisuussijoituksesta tai Finnveran Aloitusrahasto Verasta	0	0
Muualta	8	9

Valtaosa koko maan ja alueen pk-yrityksistä ei aio hakea ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kuukauden aikana.

Taulukko 14. Aiotteko ottaa ulkopuolista rahoitusta seuraavan 12 kk:n aikana?, %

	Ei	Kyllä
Varsinais-Suomi	79	21
Koko maa	78	22

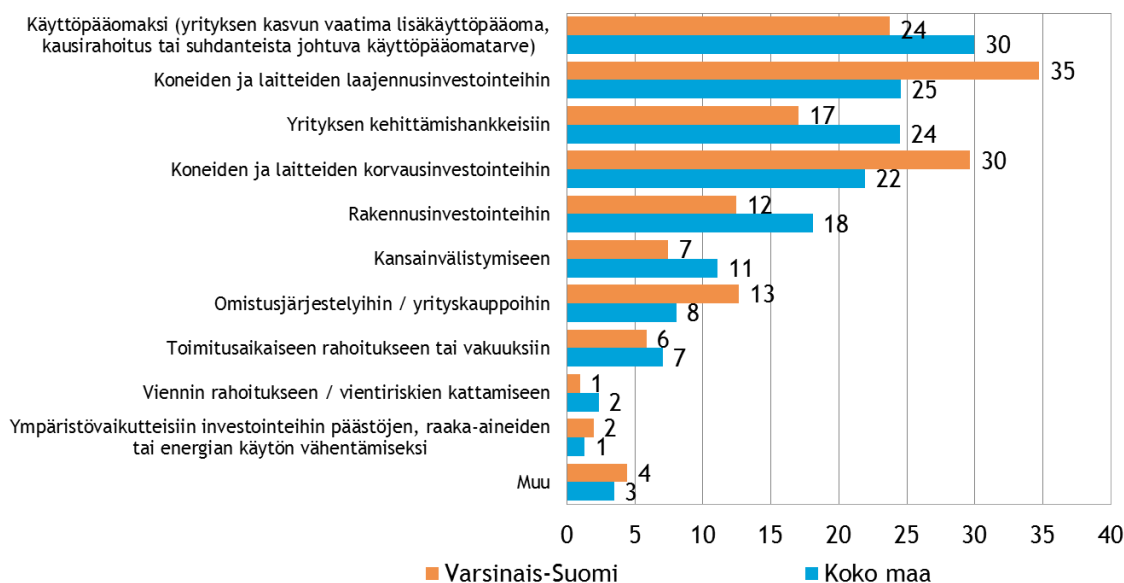
Koko maassa (71 %) ja alueella (68 %) ulkopuolista rahoitusta aiotaan hakea useimmiten pankista.

Taulukko 15. Mistä aiotte ottaa ulkopuolista rahoitusta?, %

	Varsinais-Suomi	Koko maa
Pankista	68	71
Rahoitusyhtiöstä	27	27
Vakuutusyhtiöstä tai eläkevakuutusyhtiöstä	2	3
Yksityisestä pääomasijoitusyhtiöstä	5	8
Bisnesenkeltä eli yksityiseltä henkilösijoittajalta	7	10
Finnverasta	13	19
Tekeistä	6	11
ELY-keskuksista	4	9
Pääomasijoituksia Teollisuussijoituksesta tai Finnveran Aloitusrahoituksesta	3	3
Muualta	11	6

Koko maassa ulkopuolista rahoitusta aiotaan käyttää yleisimmin käyttöpääomaksi, koneiden ja laitteiden laajennusinvestointeihin sekä yrityksen kehittämishankkeisiin. Varsinais-Suomen alueella koneiden ja laitteiden laajennus- ja korvausinvestoinnit ovat yleisimmät ulkoisen rahoituksen käyttötarkoitukset.

Kuva 12. Ulkoisen rahoituksen aiottu käyttötarkoitus, % yrityksistä, jotka aikovat ottaa rahoitusta seuraavan 12kk:n aikana */

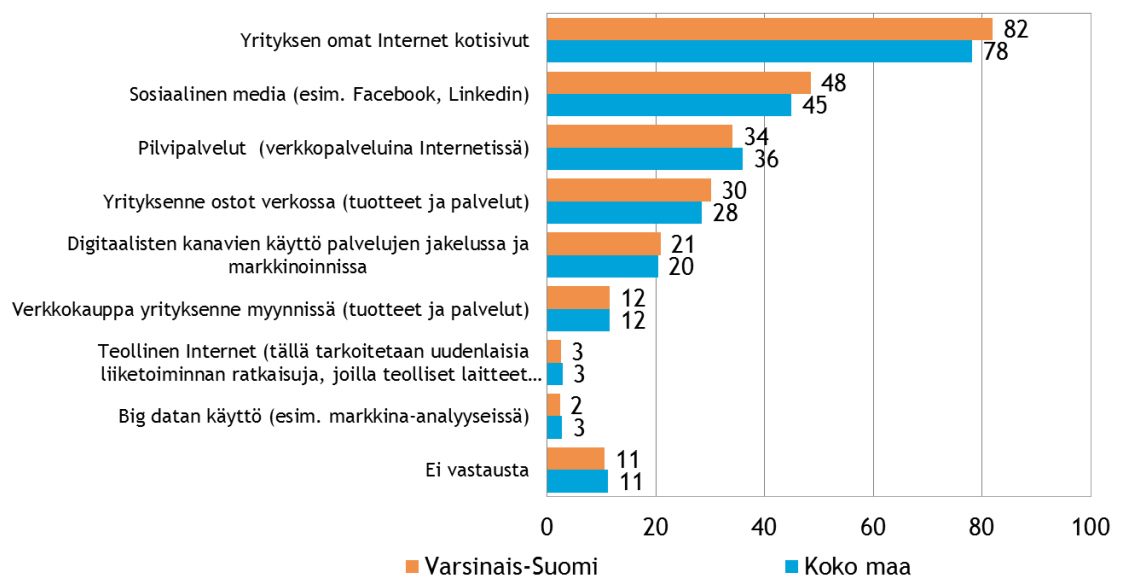

*/ Vastaajat ovat voineet valita kaksi mielestään tärkeintä vaihtoehtoa.

10. DIGITAALISUUS LIIKETOIMINNASSA

Suurimmalla osalla koko maan ja Varsinais-Suomen alueen pk-yrityksestä on omat Internet-kotisivut. Seuraavaksi eniten pk-yritykset hyödyntävät tai käyttävät digitaalisista työkaluista/palveluista liiketoiminnassaan sosiaalista mediaa ja pilvipalveluja. Varsinais-Suomen pk-yrityksissä digitaalisia työkaluja ja palveluja käytetään saman verran kuin koko maassa.

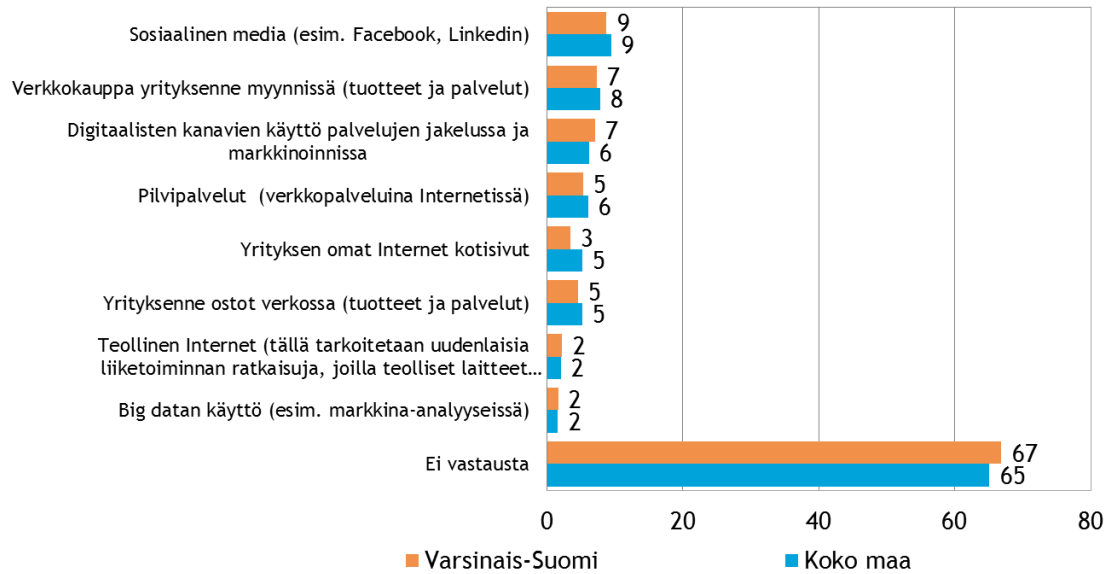
Kuva 13. Pk-yritysten liiketoiminnassaan hyödyntämät tai käyttämät digitaaliset työkalut ja palvelut, %

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

Sosiaalinen media on yleisin digitalisoitumiseen liittyvä työkalu/palvelu, joka pk-yrityksissä aiotaan ottaa käyttöön seuraavien 12 kuukauden aikana. Melko suuri osa vastaajista ei ottanut kantaa kysymykseen.

Kuva 14. Digitaaliset työkalut ja palvelut, joita pk-yritykset aikovat ottaa käyttöön seuraavien 12 kk:n aikana

*/ Vastaajat ovat voineet valita useita vaihtoehtoja.

11. KOTOUTTAMINEN

Kevään 2016 pk-yritysbarometrin otoksessa on koko maassa ulkomaalaistaustaisia yrittäjiä yksi prosentti. Varsinais-Suomen alueella ei otoksessa ollut yhtään ulkomaalaistaustaisia yrittäjiä.

Taulukko 16. Ulkomaalaistaustaisten yrittäjien määrä, %

	Ei	Kyllä
Varsinais-Suomi	100	0
Koko maa	99	1

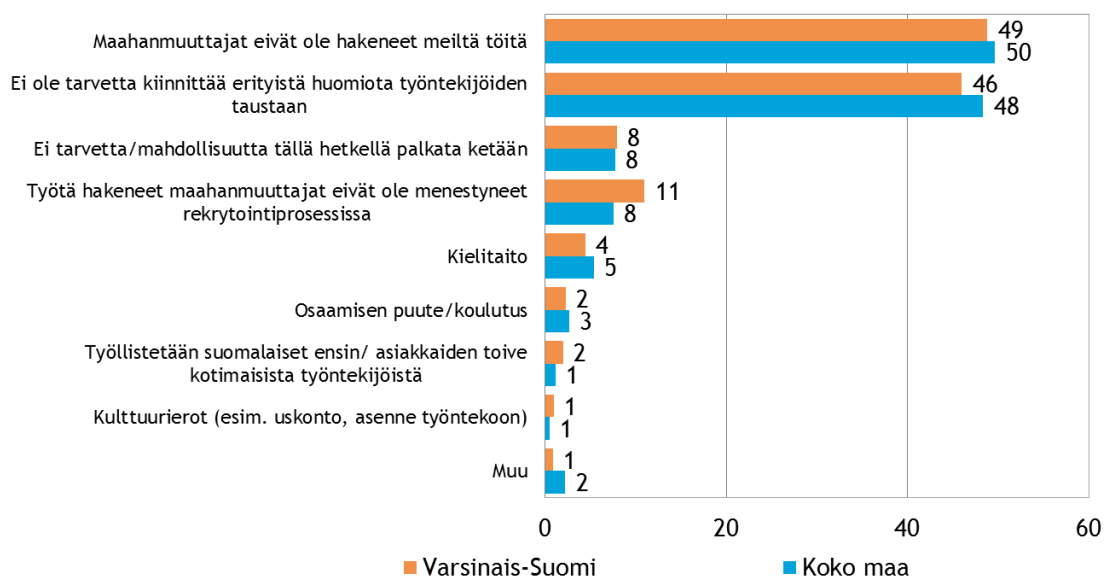
Noin joka kymmenes alueen sekä koko maan pk-yritys on rekrytoinut Suomesta maahanmuuttajia.

Taulukko 17. Yritykset, joilla on Suomesta rekrytoituja maahanmuuttajia, %

	Ei	Kyllä
Varsinais-Suomi	90	10
Koko maa	89	11

Noin puolet koko maan ja Varsinais-Suomen alueen vastanneista pk-yrityksistä, joissa ei ole Suomesta rekrytoituja maahanmuuttajia sanoo, että maahanmuuttajat eivät ole hakeneet heidän yrityksistään töitä. Samoin noin puolet sanoo, että heillä ei ole tarvetta kiinnittää erityistä huomiota työntekijän taustaan.

Kuva 15. Esteet tai haasteet maahanmuuttajien palkkaamisessa?, % */

*/ Vastaaajat ovat voineet valita kaksi mielestään merkittävintä vaihtoehtoa.

SUOMEN YRITTÄJIEN JA ALUEJÄRJESTÖJEN YHTEYSTIEDOT**SUOMEN YRITTÄJÄT**

Mannerheimintie 76 A, 00250 Helsinki
PL 999, 00101 Helsinki
toimisto@yrittajat.fi
puhelin 09 229 221
yrittajat.fi

VARSINAIS-SUOMIN YRITTÄJÄT

Valtakatu 51, 53100 Lappeenranta
yrittajat.fi/etelakarjala
puhelin 010 470 1100

ETELÄ-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Alvar Aallon katu 3, 60100 Seinäjoki
yrittajat.fi/etelapohjanmaa
puhelin 06 420 5000

ETELÄ-SAVON YRITTÄJÄT

Sammonkatu 2, 50130 Mikkeli
yrittajat.fi/etelasavo
puhelin 0500 651 312

HELSINGIN YRITTÄJÄT

Urho Kekkosen katu 2 C, 00100 Helsinki
yrittajat.fi/helsinki
puhelin 050 575 2353

HÄMEEN YRITTÄJÄT

Sibeliuksenkatu 11 A, 13100 Hämeenlinna
yrittajat.fi/hame
puhelin 010 229 0390

KAINUUN YRITTÄJÄT

Kauppakatu 26 A, 87100 Kajaani
yrittajat.fi/kainuu
puhelin 010 387 7870

KESKI-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
yrittajat.fi/keskipohjanmaa
puhelin 06 831 5292

KESKI-SUOMEN YRITTÄJÄT

Lutakonaukio 7, 40100 Jyväskylä
yrittajat.fi/keskisuomi
puhelin 010 425 9200

KYMEN YRITTÄJÄT

Käsityöläiskatu 4, 45100 Kouvola
yrittajat.fi/kymi
puhelin 05 544 3030

LAPIN YRITTÄJÄT

Hallituskatu 26, 2. krs, 96100 Rovaniemi
yrittajat.fi/lappi
puhelin 0400 898 200

PIRKANMAAN YRITTÄJÄT

Laukontori, Kehräsaari B, 2. krs, 33200 Tampere
yrittajat.fi/pirkanmaa
puhelin 03 251 6500

POHJOIS-KARJALAN YRITTÄJÄT

Linnunlahdentie 2, 80110 Joensuu
yrittajat.fi/pohjoiskarjala
puhelin 050 367 5194

POHJOIS-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Isokatu 4, 90100 Oulu
yrittajat.fi/pohjoispohjanmaa
puhelin 010 322 1980

PÄIJÄT-HÄMEEN YRITTÄJÄT

Vesijärvenkatu 15, 5. krs, 15140 Lahti
yrittajat.fi/paijathame
puhelin 010 322 4300

PÄÄKAUPUNKISEUDUN YRITTÄJÄT

Innoli 1, Tekniikantie 12, 02150 Espoo
yrittajat.fi/paakaupunkiseudunyritykset
puhelin 010 422 1400

RANNIKKO-POHJANMAAN YRITTÄJÄT

Raastuvankatu 12 - 14 D, 65100 Vaasa
yrittajat.fi/rannikkopohjanmaa
puhelin 06 356 0820

SATAKUNNAN YRITTÄJÄT

Isolinnankatu 24, PL 45, 28100 Pori
yrittajat.fi/satakunta
puhelin 050 312 9301

SAVON YRITTÄJÄT

Asemakatu 22 - 24, 4. krs, 70100 Kuopio
yrittajat.fi/savo
puhelin 017 368 0500

UUDENMAAN YRITTÄJÄT

Rantakatu 1, 2. krs, 04400 Järvenpää
yrittajat.fi/uusimaa
puhelin 010 231 3050

VARSINAIS-SUOMEN YRITTÄJÄT

Brahenkatu 20, 20100 Turku
yrittajat.fi/varsinaissuomi
puhelin 02 275 7100

FINNVERA OYJ:N JA TOIMIPISTEIDEN YHTEYSTIEDOT

PÄÄKONTTORIT

HELSINKI

Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki
vaihe 029 460 11
finnvera.fi

KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

TOIMIPISTEET

HELSINKI

Eteläesplanadi 8, PL 1010, 00101 Helsinki

JOENSUU

Länsikatu 15, rak. 3 B, 80110 Joensuu

JYVÄSKYLÄ

Sepänkatu 4, 40100 Jyväskylä

KAJAANI

Kauppakatu 1, 87100 Kajaani

KUOPIO

Kallanranta 11, PL 1127, 70111 Kuopio

LAHTI

Laiturikatu 2, 5. kerros, 15140 Lahti

LAPPEENRANTA

Brahenkatu 2, 53100 Lappeenranta

MIKKELI

Jääkärintie 10 A, 2. krs, 50100 Mikkeli

OULU

Sepänkatu 20, 90100 Oulu

PORI

Itäpuisto 7, 5. krs, 28100 Pori

ROVANIEMI

Rovakatu 28, 96200 Rovaniemi

SEINÄJOKI

Frami D, Tiedekatu 2, 60320 Seinäjoki

TAMPERE

Hämeenkatu 9, PL 559, 33101 Tampere

TURKU

Eerikinkatu 2, 20100 Turku

VAASA

Virastotalo, Wolffintie 35, 65200 Vaasa

PIETARIN EDUSTUSTO

FINNVERA PLC

Representative Office in St. Petersburg
Finland House
Bolshaya Konyushennaya St. 8
191186 St. Petersburg, Russia

PL 150, 53501 Lappeenranta
puh. +358 405 088 956

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN JA ELY-KESKUSTEN YHTEYSTIEDOT**TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ**

Aleksanterinkatu 4, 00170 Helsinki
puhelin 029 506 0000
tem.fi

ETELÄ-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Alvar Aallon katu 8, 60100 Seinäjoki
puhelin 0295 027 500
ely-keskus.fi/etela-pohjanmaa

ETELÄ-SAVON ELY-KESKUS

Jääkärintie 14, 50100 Mikkeli
puhelin 0295 024 000
ely-keskus.fi/etela-savo

HÄMEEN ELY-KESKUS

Kirkkokatu 12, 15140 Lahti
Hämeenlinnan toimipaikka
Birger Jaarlin katu 15, 13100 Hämeenlinna
puhelin 0295 025 000
ely-keskus.fi/hame

KAAKKOIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Salpausselänkatu 22, 45100 Kouvola
Lappeenrannan toimipaikka
Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
puhelin 0295 029 000
ely-keskus.fi/kaakkois-suomi

KAINUUN ELY-KESKUS

Kalliokatu 4, 87100 Kajaani
puhelin 0295 023 500
ely-keskus.fi/kainuu

KESKI-SUOMEN ELY-KESKUS

Gygnaeuksenkatu 1, 40100 Jyväskylä
puhelin 0295 024 500
ely-keskus.fi/keski-suomi

LAPIN ELY-KESKUS

Hallituskatu 3 B, 96100 Rovaniemi
Kemin toimipaikka
Asemakatu 19, 94100 Kemi
puhelin 0295 037 000
ely-keskus.fi/lappi

PIRKANMAAN ELY-KESKUS

Pellavatehtaankatu 25, 33100 Tampere
Yliopistonkatu 38 (Attila), 33100 Tampere
puhelin 0295 036 000
ely-keskus.fi/pirkanmaa

POHJANMAAN ELY-KESKUS

Wolffintie 35 B, 5. krs, 65200 Vaasa
Kokkolan toimipaikka
Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola
puhelin 0295 028 500
ely-keskus.fi/pohjanmaa

POHJOIS-KARJALAN ELY-KESKUS

Kauppakatu 40 B, 80100 Joensuu
puhelin 0295 026 000
ely-keskus.fi/pohjois-karjala

POHJOIS-POHJANMAAN ELY-KESKUS

Veteraaninkatu 1, 90100 Oulu
puhelin 0295 038 000
ely-keskus.fi/pohjois-pohjanmaa

POHJOIS-SAVON ELY-KESKUS

Kallanranta 11, 70100 Kuopio
puhelin 0295 026 500
ely-keskus.fi/pohjois-savo

SATAKUNNAN ELY-KESKUS

Valtakatu 12 B, 28100 Pori
puhelin 0295 022 000
ely-keskus.fi/satakunta

UUDENMAAN ELY-KESKUS

Opastinsilta 12 B, 5. krs, 00520 Helsinki
puhelin 0295 021 000
ely-keskus.fi/uusimaa

VARSINAIS-SUOMEN ELY-KESKUS

Itsenäisyydenaukio 2, 20800 Turku
puhelin 0295 022 500
ely-keskus.fi/varsinais-suomi

